

РЕШЕНИЕ

№ 26099

гр. София, 27.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXIV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 24.06.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Росица Цветкова

ЧЛЕНОВЕ: Снежанка Къосева
Георги Бозуков

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **6652** по описа за **2026** година докладвано от съдия Росица Цветкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания във връзка с глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс. Образувано е по касационна жалба на „Застрахователно акционерно дружество Армеец“ АД срещу Решение № 1233/08.04.2026 г., постановено по АНД № 20251110218030 по описа на Софийския районен съд, 107 състав. С решението е потвърдено наказателно постановление № Р-10-233/17.11.2025 г., издадено от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, с което на дружеството е наложена имуществена санкция в размер на 2000 лева на основание чл. 644, ал. 2, вр. ал. 1, т. 2 от Кодекса за застраховането за нарушение на чл. 108, ал. 1 КЗ. В касационната жалба се поддържа неправилност на решението поради нарушение на материалния закон, допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и явна несправедливост на наложеното наказание. Основното възражение е за нарушение на принципа на пропорционалност при индивидуализацията на санкцията. Касаторът твърди, че имуществена санкция в размер на 2000

лева за шестдневно забавяне при изплащане на сума от 180 лева е прекомерна и несъразмерна. Поддържа се, че районният съд не е извършил реална преценка на съразмерността, а се е ограничил да посочи, че санкцията е наложена в минималния предвиден размер. Навеждат се и доводи, че разпоредбата на чл. 644, ал. 2 КЗ, доколкото предвижда минимален размер на имуществената санкция, не позволява индивидуална преценка за съразмерност съобразно конкретните факти. Касаторът се позовава на принципа на пропорционалност, закрепен в правото на Европейския съюз, и поддържа, че районният съд неправилно е отказал да отправи преюдициално запитване по поставените в първоинстанционното производство въпроси. Иска се отмяна на решението и на потвърденото с него наказателно постановление, алтернативно намаляване на санкцията, а при условията на евентуалност – връщане на делото за ново разглеждане.

Ответникът – заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, чрез процесуален представител, оспорва касационната жалба като неоснователна. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение, че касационната жалба е неоснователна и решението на Софийския районен съд следва да бъде оставено в сила.

Административен съд София-град, XXIV касационен състав, като обсъди доводите на страните, становището на прокурора, събраните по делото доказателства и извърши касационна проверка на обжалваното решение, приема следното:

Касационната жалба е процесуално допустима. Подадена е от надлежна страна, за която решението е неблагоприятно, в законоустановения срок и срещу съдебен акт, подлежащ на касационно обжалване.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Въз основа на събраните по делото доказателства Софийският районен съд е приел за установено, че на 10.11.2024 г. пред „ЗАД Армеец“ АД е предявена претенция за изплащане на застрахователно обезщетение по повод настъпило застрахователно събитие – пътнотранспортно произшествие, при което е увреден лек автомобил „Ф. А.“ с рег. [рег.номер на МПС] . Претенцията е заведена под № 710024030112722 въз основа на договор за имуществена

застраховка „Каско“, обективиран в застрахователна полица № 0307X0077036. На 12.11.2024 г. застрахователят е изискал допълнителни доказателства по претенцията, част от които са представени още същия ден, а на 13.11.2024 г. застрахованото лице е представило оригинал от протокола за ПТП. На 12.11.2024 г. е извършен оглед на увредения автомобил и е изготвен опис на уврежданията. На 18.11.2024 г. застрахователят е издал възлагателно писмо за извършване на ремонт на автомобила. На 20.11.2024 г. застрахованото лице е представило фактура за пътна помощ на стойност 180 лева и данни за банкова сметка, по която да бъдат възстановени разходите за репатриране на автомобила. СРС е приел, че от тази дата за застрахователя е започнал да тече 15-дневният работен срок по чл. 108, ал. 1 КЗ, който е изтекъл на 11.12.2024 г. Сумата от 180 лева е изплатена на 17.12.2024 г.

При така установените факти Софийският районен съд е обосновал правни изводи, че АУАН и наказателното постановление са издадени от компетентни органи и при липса на съществени нарушения на процесуалните правила. СРС е приел, че застрахователят не се е произнесъл в законоустановения срок по чл. 108, ал. 1 КЗ, тъй като не е определил и изплатил обезщетението, нито е постановил мотивиран отказ до 11.12.2024 г. Прието е, че административното нарушение е формално и е осъществено с непроизнасянето в срока по чл. 108, ал. 1 КЗ, като в случая съставът е осъществен на 12.12.2024 г. Районният съд е приел още, че нарушението е извършено повторно, доколкото е осъществено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателно постановление № Р-10-84/26.04.2024 г., с което дружеството е било наказано за същия вид нарушение. Обсъдени са и възраженията за маловажност и нарушение на принципа на пропорционалност, като СРС е приел, че не са налице предпоставки за приложение на чл. 28 ЗАНН и че наложената санкция в минималния законоустановен размер е съразмерна.

Обжалваното решение е валидно, допустимо и правилно. Постановено е от компетентен съд, в предвидената от закона форма, по допустима жалба срещу наказателно постановление, подлежащо на съдебен контрол.

Неоснователни са касационните възражения за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Районният съд е обсъдил релевантните възражения на жалбоподателя, включително тези относно пропорционалността на санкцията, маловажността на случая и искането за отправяне на преюдициално запитване. Изложени са самостоятелни мотиви защо

съдът приема, че наказателното постановление е законосъобразно. Обстоятелството, че районният съд не е възприел тезата на жалбоподателя, не означава липса на произнасяне по наведените възражения.

Правилен е изводът на СРС за осъществено нарушение на чл. 108, ал. 1 КЗ. Съгласно тази разпоредба в срок до 15 работни дни от представянето на всички доказателства по чл. 106 КЗ застрахователят трябва да определи и изплати размера на обезщетението или застрахователната сума, или мотивирано да откаже плащането. По делото е установено, че последният документ, имащ значение за произнасяне по претенцията относно разходите за пътна помощ, е представен на 20.11.2024 г. От този момент е започнал да тече срокът по чл. 108, ал. 1 КЗ, който е изтекъл на 11.12.2024 г. Към тази дата застрахователят не се е произнесъл по един от предвидените в закона начини. Плащането е извършено едва на 17.12.2024 г., поради което правилно е прието, че е налице неизпълнение на задължението за произнасяне в законоустановения срок.

Не се спори, а и от доказателствата по делото се установява, че наказателното постановление е издадено за повторно нарушение. Съгласно § 1, т. 51 от ДР на КЗ „повторно нарушение“ е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същия вид нарушение. СРС е приел, че процесното нарушение е извършено в едногодишен срок от влизане в сила на НП № Р-10-84/26.04.2024 г., с което „ЗАД Армеец“ АД е наказано за нарушение на чл. 108, ал. 1 КЗ. Този извод е правилен и не е оборен с касационната жалба.

Неоснователно е възражението за маловажност на случая. Обстоятелствата, на които се позовава касаторът – шестдневно забавяне и размер на изплатената сума от 180 лева – не са достатъчни да обосноват по-ниска степен на обществена опасност на нарушението в сравнение с обикновените случаи от този вид. Задължението по чл. 108, ал. 1 КЗ е едно от основните гаранционни правила в отношенията между застрахователя и застрахованото лице. То цели да осигури своевременно произнасяне по предявената претенция, като застрахованият получи дължимото обезщетение или мотивиран отказ, който може да защити по съдебен ред. Изискването за произнасяне в срока по чл. 108, ал. 1 КЗ не е формално законово задължение, а гаранция за своевременното упражняване на правата на застрахованите лица. Застрахователят е професионален участник на пазара и в договорното отношение разполага с организационен,

информационен и икономически ресурс, който обичайно го поставя в по-силна позиция спрямо застрахования. От своя страна застрахованият, след настъпване на застрахователно събитие, очаква изпълнение на основната функция на застраховката – своевременно компенсиране на претърпените вреди или поне ясно и мотивирано произнасяне, което да му позволи да организира защитата си. Когато застрахователят не изпълни това задължение в законовия срок, застрахованият е поставен пред неблагоприятната алтернатива да търпи забавата или да предприеме допълнителни действия, включително съдебни, за реализиране на правата си, което предполага време, разходи и несигурност. Ето защо обществената опасност на нарушението не се определя единствено от размера на конкретното обезщетение или от продължителността на забавата. Тя се извежда от характера на защитаваните обществени отношения – своевременното, добросъвестно и ефективно изпълнение на задълженията на застрахователя спрямо застрахованите лица. В конкретния случай допълнително значение има и обстоятелството, че нарушението е извършено повторно, като предходното наказателно постановление, обуславящо повторността, също е било за нарушение на същото задължение. Това изключва извода, че се касае за инцидентно отклонение в поведението на застрахователя, и обосновава необходимостта от ефективна санкционна реакция. По тези съображения правилно СРС е приел, че не са налице предпоставки за приложение на чл. 28 ЗАНН. Настоящият касационен състав споделя извода, че случаят не се отличава с по-ниска степен на обществена опасност от типичните нарушения по чл. 108, ал. 1 КЗ, особено предвид повторността на нарушението. Неоснователно е и възражението за нарушение на принципа на пропорционалност. Касационният състав съобразява, че при административни санкции, включително когато националната правна уредба предвижда санкция в определен или минимален размер, съдът следва да извърши реална преценка дали наложената санкция е съразмерна спрямо тежестта на конкретното нарушение, целите на санкционирането и защитаваните обществени отношения. В случая такава преценка води до извод, че наложената имуществена санкция е съразмерна.

Санкцията не следва да се преценява изолирано чрез механично сравнение между размера на обезщетението от 180 лева и размера на имуществената санкция от 2000 лева. Подобен подход би обезсмислил превантивната и възпиращата функция на административнонаказателната отговорност при нарушения на застрахователното законодателство. Целта на санкционната норма е не само да санкционира конкретното забавяне, но и да гарантира дисциплинирано спазване на сроковете за произнасяне от страна на застрахователите като професионални субекти, които

упражняват дейност от значим обществен интерес. В конкретния случай санкцията е наложена за повторно нарушение. Именно повторността обуславя приложението на чл. 644, ал. 2 КЗ и повишия санкционен минимум. Този законодателен подход е оправдан от необходимостта при повторно неизпълнение на едно и също задължение санкцията да има реален превантивен и възпиращ ефект. При това положение наложената имуществена санкция в размер на 2000 лева не надхвърля необходимото за постигане на целите на административното наказание и не може да бъде определена като прекомерна.

Неоснователно е и възражението, основано на правото на Европейския съюз. Настоящият касационен състав отчита значението на принципа на пропорционалност като общ принцип на правото на Съюза. Дори да се приеме, че този принцип е относим към разглеждания спор, конкретната санкция не му противоречи. Наложена имуществена санкция преследва легитимна цел – осигуряване на своевременно изпълнение на законовите задължения на застрахователите и защита на застрахованите лица. Тя е годна да постигне тази цел, необходима е с оглед повторния характер на нарушението и не е прекомерна спрямо защитаваните обществени отношения и поведението на санкционираното дружество.

Неоснователно е и оплакването, че районният съд е следвало да отправи преюдициално запитване. Постановеният от касатора въпрос се отнася до съвместимостта с правото на Европейския съюз на национална санкционна уредба, която предвижда минимален размер на имуществената санкция. В случая обаче приложимата разпоредба на чл. 644, ал. 2 КЗ не установява абсолютно определена санкция, а санкционен диапазон от 2000 лв. до 40 000 лв. за юридическо лице при повторно нарушение. Следователно националната уредба допуска индивидуализация на наказанието съобразно конкретните обстоятелства по случая и не изключва съдебна проверка за съразмерност. Такава проверка е извършена както от районния съд, така и от настоящия касационен състав, като е прието, че наложената в минималния предвиден размер санкция е съразмерна на тежестта на нарушението, повторния му характер и защитаваните обществени отношения. При това положение отговорът на поставения въпрос не е необходим за решаването на спора, поради което не са налице основания за отправяне на преюдициално запитване. Наложена имуществена санкция е в минималния размер, предвиден в чл. 644, ал. 2 КЗ за повторно нарушение. По изложените по-горе съображения настоящият касационен състав приема, че приложението на санкционната разпоредба в конкретния случай не води до

несъразмерно ограничаване на правата на санкционираното дружество и не противоречи на принципа на пропорционалност.

По изложените съображения касационният състав приема, че обжалваното решение е постановено при правилно приложение на материалния закон и при липса на съществени нарушения на процесуалните правила. Касационните доводи не обосновават отмяна на решението, а изводите на Софийския районен съд се споделят. На основание чл. 221, ал. 2, изр. второ АПК настоящият състав препраща и към мотивите на първоинстанционния съд.

При този изход на спора и на основание чл. 63д, ал. 4 ЗАНН, във връзка с чл. 143, ал. 3 АПК, в полза на Комисията за финансов надзор следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение. На основание чл. 37 от Закона за правната помощ във връзка с чл. 27е от Наредбата за заплащането на правната помощ, с оглед фактическата и правната сложност на делото, настоящият касационен състав определя възнаграждението в минимален размер от 66,47 евро.

Така мотивиран и на основание чл. 221, ал. 2 АПК във връзка с чл. 63в ЗАНН, Административен съд София-град, XXIV касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 1233/08.04.2026 г., постановено по АНД № 20251110218030 по описа на Софийския районен съд, 107 състав.

ОСЪЖДА „Застрахователно акционерно дружество Армеец“ АД да заплати на Комисията за финансов надзор сумата от 66,47 евро, представляваща юрисконсултско възнаграждение за касационното производство.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.